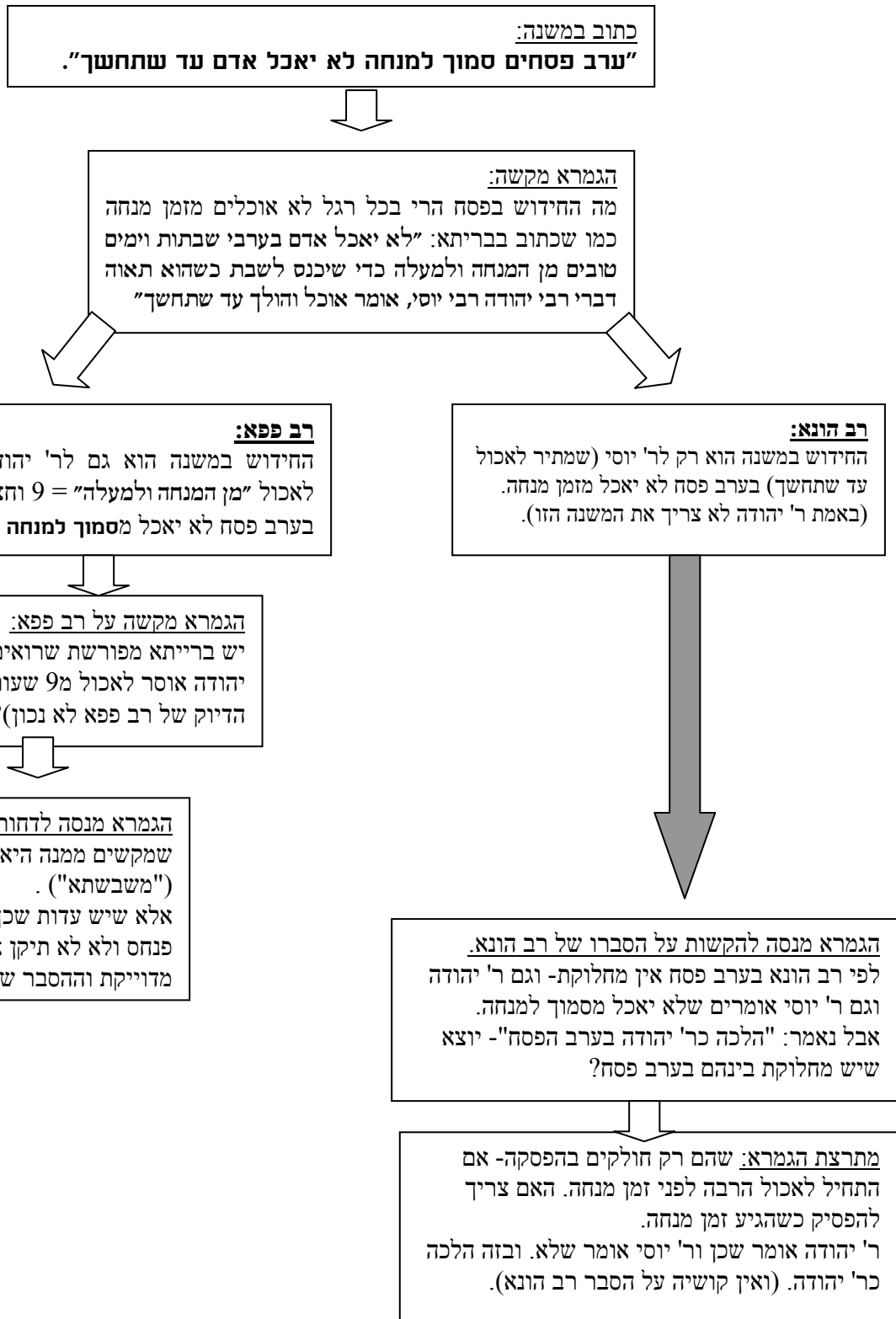

**סיכום בראשי פרקים של החומר בגמרא (לא מהווה תחליף ללימוד בתוך הגמרא אלא כחזרה)
דף 1: פסחים צט:–ק: ל'מטה.**

אח"כ הגמרא מביאה סיפור שישבו רבן שמעון בן גמליאל, ר' יוסי ור' יהודה בערב שבת. ורשב"ג רצה להפסיק את הארוחה ולחשוש לר' יהודה כדי לכבדו. ר' יוסי אמר לו שהוא לא מסכים שינהג מולו שלא כדעתו. וקבעו הלכה כר' יוסי.

בהמשך מובא שלא פסקו לא כר' יהודה (שמפסיק ומסלק את השולחן), ולא כר' יוסי (שממשיך לאכול לתוך הלילה אם התחיל לאכול בזמן שמוטר), אלא פורס מפה על הפת ומקדש.

דנים בדברי ר' יהודה ור' יוסי, הרי שנו: "תני חדא שוין שאין מתחילין ותניא אידך שוין שמתחילין". ומסבירים ששניהם מסכימים שלא מתחילים לאכול- בערב פסח מזמן מנחה. ושניהם מסכים שמתחילים לאכול- בערב פסח לפני זמן מנחה.

סיכום בראשי פרקים של החומר בגמרא (לא מהווה תחליף ללימוד בתוך הגמרא אלא כחזרה)
דף 2: פסחים ק: למטה-קא. למטה.

קידוש במקום סעודה: האם כדי לצאת ידי חובת הקידוש חייב לאכול במקום שקידש.

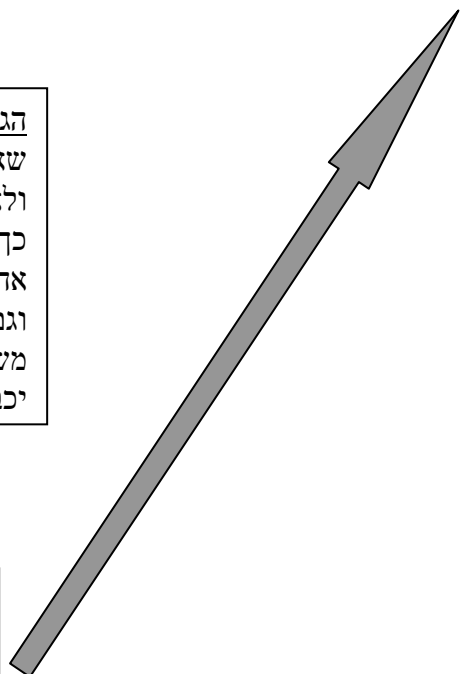
שמואל: קידוש במקום סעודה. ולכן אם קידש חייב לאכול משהו באותו מקום, אחרת לא יצא ידי חובת קידוש (ומקדשים בבית הכנסת כדי להוציא את האורחים שישנים ואוכלים שם).

רב: אין קידוש במקום סעודה. ולכן יכול לקדש כאן ולאכול במקום אחר (ולמרות שקידש בבית הכנסת מקדש שוב בבית כדי להוציא את בני ביתו, שלא שמעו קידוש, ידי חובה).

הגמרא מסבירה מה הפרוש "קידוש במקום סעודה" - שאפילו באותו בית לא ניתן לקדש בקומה עליונה ולאכול בקומה התחתונה. כך גם נהג רב הונא, כאשר כבה לו הנר והלך למקום אחר וקידש שוב וטעם. וגם רבה אמר לאביי - שיעשה כאן קידוש ויאכל משהו. כי שעד יגיע למקום שהוא לן בו אולי כבר יכבה הנר ולא יוכל לקדש ולאכול.

הגמרא מקשה על דברי רבה: הרי רבה אומר שתמיד במחלוקת בין רב ושמואל, הוא פוסק כמו רב (חוץ משלושה דינים: 1. שאפשר להעביר את חומי הציצית מבגד לבגד 2. שניתן להדליק נר חנוכה מנר חנוכה אחר שדולק. 3. שמותר לגרור ספסל בשבת על אדמה אם אין ודאות שיעשה חריץ). ולכן גם כאן היה צריך לפסוק כרב (שלא צריך קידוש במקום סעודה)?

עונה הגמרא: רבה פוסק כרב מול שמואל רק כאשר רב מחמיר. אבל במצב שרב מקל (כמו כאן) רבה לא מחויב לפסוק כרב. ולכן כאן רבה פסק כשמואל שצריך קידוש במקום סעודה.

מחבר: שלומי אלדד
 ישיבת בנ"ע השומרון

**סיכום בראשי פרקים של החומר בגמרא (לא מהווה תחליף ללימוד בתוך הגמרא אלא כחזרה)
 דף 3: פסחים קו. - קז.**

קידוש בשבת

הגמרא לומדת מתי מקדשים:
 "זכור את יום השבת לקדשו" - משמע שצריך לזכור אותו כשהוא נכנס, בלילה (היום מתחיל מהלילה).
 איך יודעים שצריך גם לקדש ביום? כתוב "את יום השבת" - מכאן למדו שצריך גם ביום.

הגמרא שואלת: מה מברך ביום?
 מובא סיפור על רב אשי שהגיע לעיר מחוזה וביקשו שיקדש בבוקר (קידושא רבה).
 ברך בתחילה בורא פרי הגפן והאריך (סילסל, ג...פ...ג...פ...ג...) ואז ראה את אחד הזקנים
 שותה. והוא הבין שבבוקר מברכים רק על הגפן.

הבדלה

הגמרא דנה: עד איזה יום יכול להבדיל (ללא ברכת 'בורא מאורי
 האש' כי היא נבראתה במוצ"ש, ולכן רק אז מברך)?

עונה הגמרא:
 עד יום שלישי (שהם סמוכים לשבת). כשם שאם אדם אומר לאשתו שהיא מגורשת אם תביא לו 200 נה
 אחרי שבת כוונתו לימים א', ב', ג'. ואם אמר לה שתביא לפני שבת כוונתו לימים ד', ה', ו'.

*מובאים פרטי דינים בקידוש והבדלה:

האם לדעת רב, אדם שנטל ידיו
 בטעות יכול לקדש או לא? (רצו
 לומר שלא)

עונה רב יצחק: רב נפטר לא
 מזמן ושכחת את מנהגו,
 שלפעמים היה עושה קידוש על
 הפת. - יוצא שלמרות שנטל ידיו
 יכול לקדש על הפת.

רב סובר: אדם שטעם משהו
 לפני קידוש קנסו עליו שלא
 יוכל לקדש.

רב הונא: למרות
 שטעם יכול להבדיל

רב אסי: מי שטען
 לא יכול להבדיל

מובא סיפור: רב ירמיה, הבדיל בביתו של רב אסי, ולמרות שטעם
 משהו לפני הבדלה (כי השתעל) הבדיל. אשתו של רב אסי אמר לו
 שהוא לא נוהג כך ויעיר לו?! ענה לה רב אסי שעזבי אותו, רב
 ירמיה הולך כשיטת רב הונא (רבו), שמבדיל גם אם טעם משהו.

*סיכום הדיון בגמרא:

- מובאת מחלוקת בדעת שמואל: רב יוסף- אם טען אינו מקדש ואינו מבדיל. רב נחמן- אם טעם יכול לקדש ולהבדיל.
רבי פוסק: 1. אם טעם יכול לקדש ויכול להבדיל.
 2. אם לא קידש בערב שבת מקדש כל השבת.
 3. אם לא הבדיל במוצ"ש יכול להבדיל עד יום שלישי.

סיכום בראשי פרקים של החומר בגמרא (לא מהווה תחליף ללימוד בתוך הגמרא אלא כחזרה)
דף 4: פסחים קז. - קת.

"ערב פסחים סמוך למנוחה לא יאכל אדם עד שתחשך" (זב)

הבנה ב':
 מדובר על **מנחה קטנה** (9 וחצי שעות זמניות) - כיון שאם יאכל אז ייכנס לליל הסדר שבע ולא יצטרך לאכול את המצה אכילה גסה (וצריך לאוכלה לתיאבון).

הבנה א':
 מדובר על **מנחה גדולה** (6 וחצי שעות זמניות) - כיון שאם יאכל אז ישכח מלהקריב את קורבן הפסח שזמנו אחר חצות היום (6 שעות זמניות).

הוכחה:
 מובאת ברייתא שגם אגריפס המלך שהיה אוכל כל יום בשעה התשיעית בערב פסח לא היה אוכל עד הלילה - יוצא שלכולם אסור לאכול מהשעה התשיעית וחצי (מנחה קטנה) אם היה אסור לאכול מהשעה השישית וחצי, מה החידוש של אגריפס הרי לכולם אסור מזמן לאכול.

והחידוש אצל אגריפס שלמרות שזו הארוחה הראשונה שלו, והייתי יכול לחשוב ששעה תשיעית (זמנית) אצלנו היא כמו שעה רביעית אצלו ויהיה מותר לו - הברייתא הדגישה שגם לו אסור.

*הגמרא מוסיפה מה מותר לאכול אחרי זמן מנחה קטנה:

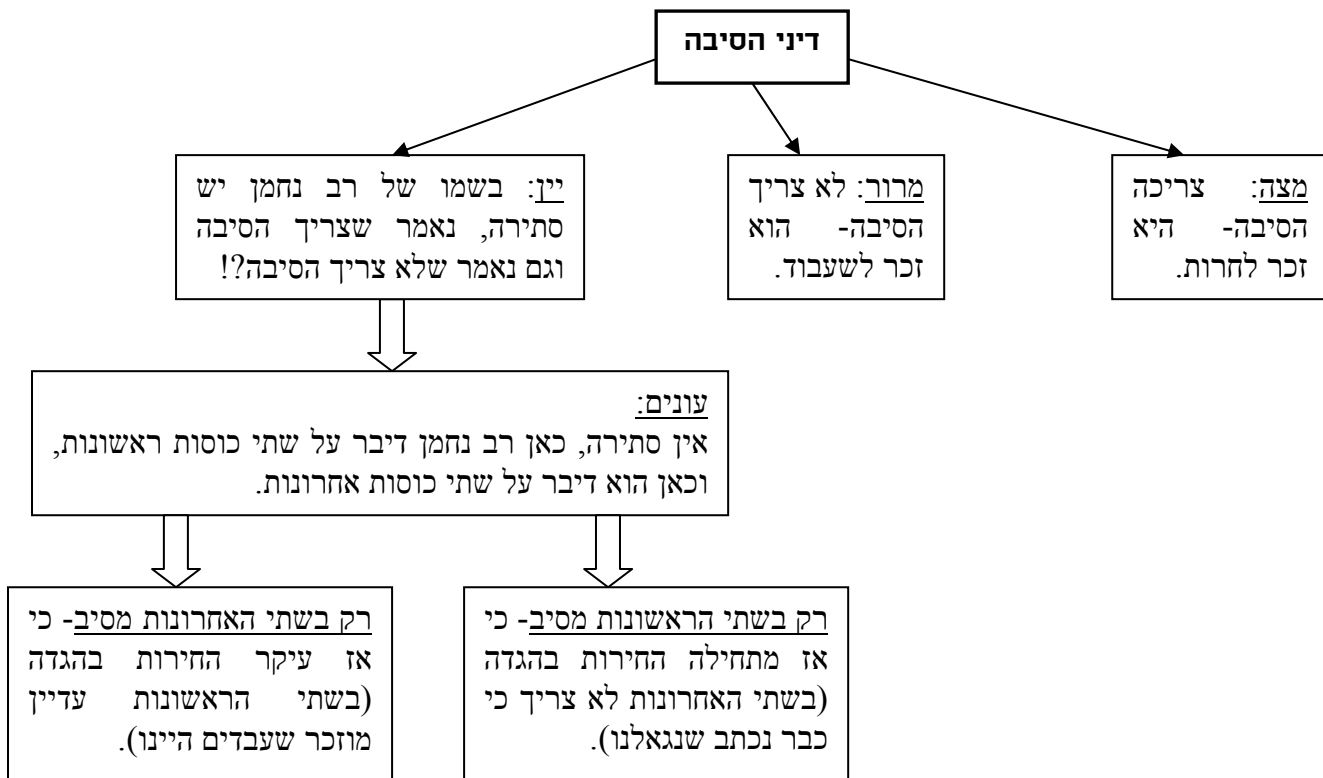
רבי יוסי - התיר לאכול פירות.
ר' יצחק - היה אוכל ירקות בזמן הזה.
רבא - היה שותה יין בזמן הזה כדי לפתוח את התיאבון. ואין לחשוש שהוא משביע כשם שניתן לשתות יין בין כוס ראשונה לשניה ולא חוששים שישביע (בין כוס שלישית לרביעית לא שתו שלא יראה כמוסיף על הכוסות).

מושגים:
שעה זמנית -
 (לעניינו כרגע) היא חלוקת היום מהזריחה עד השקיעה ל12 חלקים, כל חלק נקרא שעה זמנית.
מנחה גדולה - 6 וחצי שעות זמניות, מאז ניתן להקדים ולהקריב תמיד של בין הערביים.
מנחה קטנה - 9 וחצי שעות זמניות, הזמן שהיו מקריבים תמיד של בין הערביים.

מקשים מרב ששת:
 הרי רב ששת לא אכל כל ערב פסח - לכאורה, בגלל שסבר שיש חשש שישכח מלהקריב קורבן פסח (הוא ספציפי סבר שזמן הקרבת הפסח מהבוקר). ולכן צריך להסביר שהמשנה דיברה על **מנחה גדולה** והחשש משום קורבן פסח?

הגמרא מתרצת:
 שהסיבה שרב ששת לא אכל כי הוא איסטניס, ואם היה אוכל משהו אפילו בבוקר, לא היה יכול לאכול את המצה ולכן צם כל היום, ואין מכאן ראייה (כשכתוב במשנה "מנחה" = **מנחה קטנה**).

סיכום בראשי פרקים של החומר בגמרא (לא מהווה תחליף ללימוד בתוך הגמרא אלא כחזרה)
דף 5: פסחים קת.

למסקנה:
בגלל שלא ברור מתי רב נחמן אמר שמסיבים- אנחנו מסיבים בכל ה4

*פרטי דינים בהסיבה:

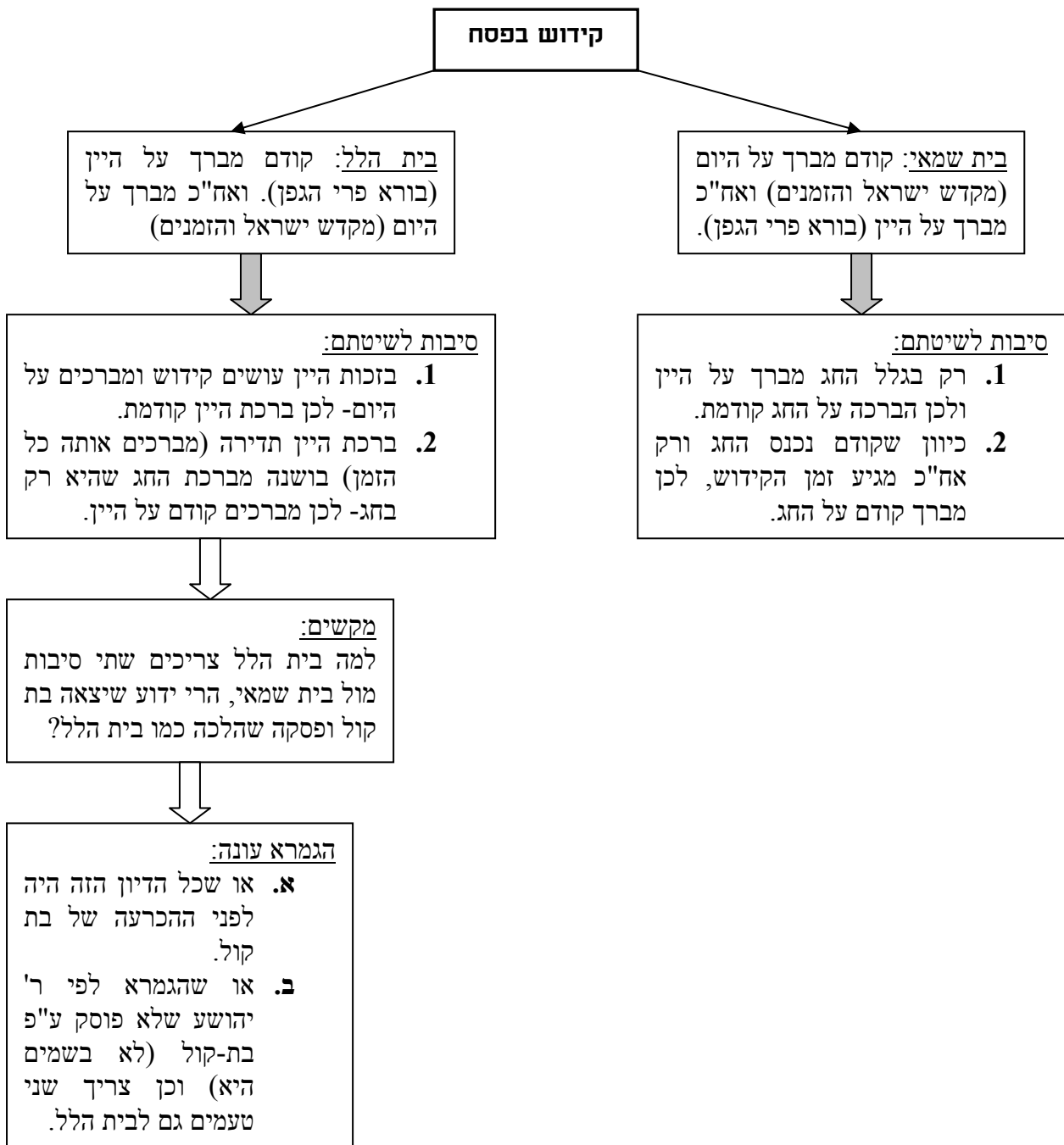
1. הסיבה תוך כדי בשכיבה על הגב לא נקראת הסיבה.
2. צריך להיסב על צד שמאל, ואם היסב על צד ימין לא יצא ידי חובה וגם עלול להיחנק.
3. אישה נשואה לא מסיבה בפני בעלה, ואם היא חשובה (כמו הנשים היום) כן מסיבה.
4. בן בפני אבא שלו כן מסיב.
5. גם שמש (מלצר) צריך לאכול בהסיבה, אחרת לא יוצא ידי חובה.

הגמרא דנה האם תלמיד בפני רבו מסיב:
אביי סיפר שכאשר היה אצל רבה (רבו) היו מסיבים בפניו- יוצא שתלמיד מסיב בפני רבו.
אלא שכאשר ישב אביי לפני רב יוסף, אמר להם רב יוסף שלא צריך כי יש מורא מהרב כמו מה'- יוצא שלא מסבים בפני הרב.

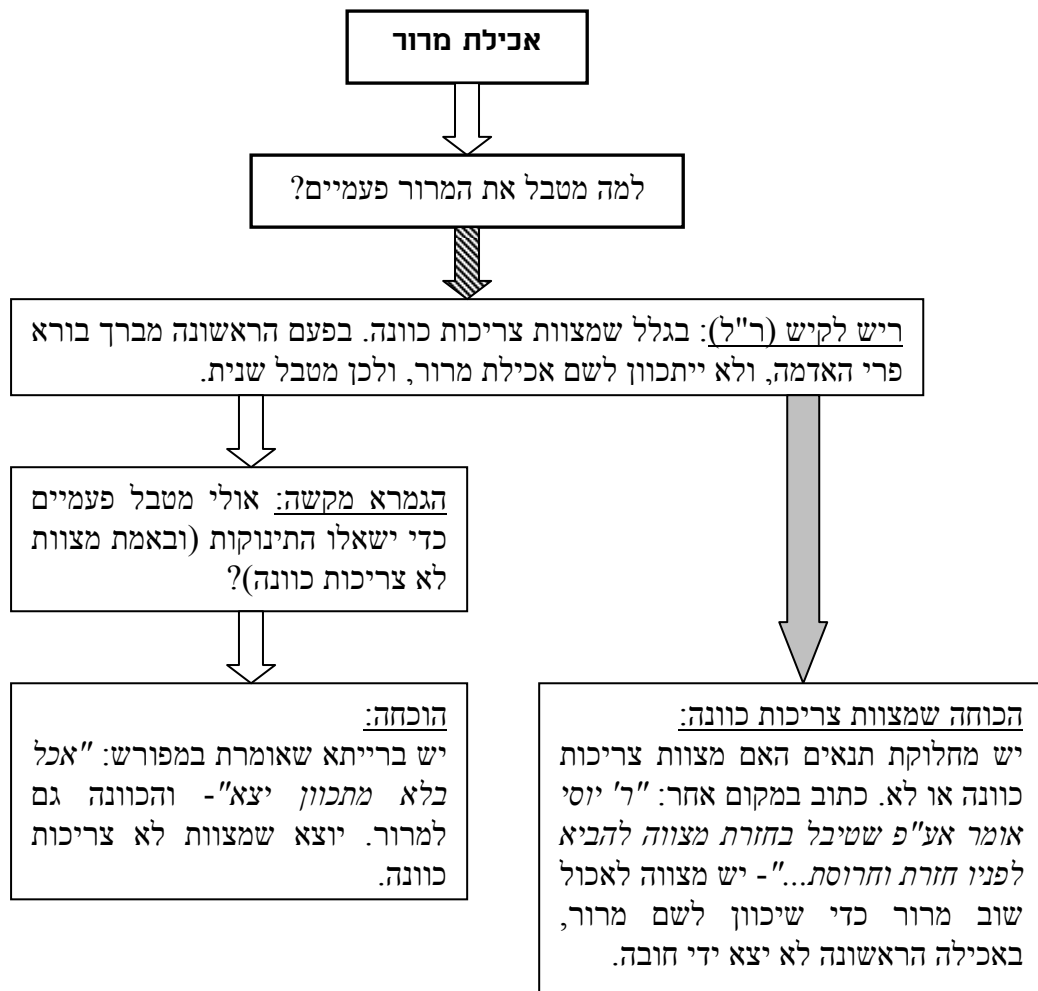
מקשים על רב יוסף:
הרי יש בברייתא שכתוב בה שאפילו תלמיד אצל רבו מיסב?

מתרצים:
בברייתא מדובר על רבו בנגרות ולא בתורה, ובאמת לפני הרב שלו (בתורה) לא מסיב.

סיכום בראשי פרקים של החומר בגמרא (לא מהווה תחליף ללימוד בתוך הגמרא אלא כחזרה)
דף 6: פסחים קיד.

סיכום בראשי פרקים של החומר בגמרא (לא מהווה תחליף ללימוד בתוך הגמרא אלא כחזרה)
 דף 7: פסחים קיד. - קטו.

*הגמרא דנה על אילו ירקות מברך בשני הטיבולים:

רבא: כדי לצאת מהספק - לוקח שני סוגי ירקות שונים. בתחילה מברך בורא פרי אדמה על ירק (כמו גזר וכו') ואח"כ כשמגיע למרור לוקח חסה ומברך עליה על אכילת מרור.

*הגמרא דנה מה הם שני התבשילים שאוכל בליל הסדר (כפי שכתוב במשנה):

רב הונא: שני התבשילים הם סלק ואורז (כך גם נהג רבא) - ולא חששו לשיטת ר' יוחנן שאורז הוא מין דגן ומחמיץ כמו חיטה.

ר' חזקיה: דג וביצה שעליו (כמו ששניצל שלנו היום) נחשבים כשני תבשילים.

רב יוסף: כוונת המשנה לשני מיני בשר (אחד זכר לקורבן פסח, ואחד זכר לקורבן חגיגה).

רבנא: אפילו עוף והמרק שהוא התבשל בתוכו נחשבים כשני תבשילים.